

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

معاونت پژوهشی

کمیته تحقیقات دانشجویی

پرسشنامه طرح تحقیقاتی دانشجویی

نام و نام خانوادگی مجری/مجریان : لیلا کثیرلو، فرهاد اینانلو طایفه یغمورلو

استادراهنما: جناب آقای محمد جواد حسین آبادی فراهانی

دانشکده : پرستاری مامایی

عنوان طرح (فارسی): بررسی ارتباط انگیزه پیشرفت با فرسودگی تحصیلی در دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سال ۱۳۹۴

عنوان طرح (انگلیسی):

Relationship between Achievement motivation with Academic burnout in nursing students of Qazvin University of Medical Sciences in 2016.

مقدمه و معرفی طرح:

انگیزش به حالت‌های درونی ارگانیسم که موجب هدایت رفتار او به سوی نوعی هدف می‌شود اشاره می‌کند. از اصطلاح انگیزش^۱ تعریف‌های مختلفی به عمل آمده است. یکی از جامع‌ترین آنها تعریف زیر است: انگیزش را می‌توان به عنوان عامل نیرو دهنده، هدایت کننده و نگهدارنده رفتار تعریف کرد. بنابراین انگیزش عامل فعال ساز رفتار انسان است(۱).

انگیزه^۲ به صورت نیاز یا خواست ویژه‌ای که انگیزش را موجب می‌شود تعریف شده است. انگیزه، اصطلاحی کلی برای مشخص کردن زمینه مشترک بین نیازها، شناخت‌ها و هیجان‌ها است. انگیزه علت و دلیل رفتارها است، دلیل اینکه چرا ما بعضی از رفتارها را انجام می‌دهیم ولی بعضی از رفتارها را انجام نمی‌دهیم، انگیزه‌های ما هستند(۱).

انگیزه پیشرفت یکی از مفاهیم بنیادی روانشناسی انگیزش است که تاثیر فراوان در پیشرفت و موفقیت تحصیلی دانشجویان دارد. سیف (۱۳۸۹) انگیزه پیشرفت را عاملی برای پیشی گرفتن بر دیگران، دستیابی به پیشرفت با توجه به ملاک‌های مشخص و تلاش جهت کسب موفقیت می‌داند و معتقد است کسی که دارای انگیزه پیشرفت است این تمایل را دارد که کارش را به خوبی انجام دهد و به صورت خود جوش به ارزیابی عملکرد خود بپردازد. رفتارهای پیشرفت‌گرای افراد نشانه‌هایی از انگیزه پیشرفت آنان است(۱).

به طور کلی انگیزه‌ی پیشرفت^۳ بیانگر میل و علاقه فرد نسبت به انجام دادن کارها، تنظیم محیط کار پرثمر، فائق آمدن به مشکلات، افزایش میزان کار، رقابت در انتخاب بهتر و بیشتر از طریق افزایش تلاش و پیشی گرفتن از دیگران و به عبارت دیگر، میل و علاقه به انجام کاری بهتر و کارآمدتر از آنچه قبلاً انجام شده است (۲). منظور از انگیزه پیشرفت میل یا اشتیاق برای کسب موفقیت و شرکت در فعالیت‌هایی است که موفقیت در آنها به کوشش و توانایی شخص وابسته است (۳).

مولوی (۱۳۸۷) به نقل از راش^۴ ۱۹۹۴ انگیزه را عالی‌ترین شاهراه یادگیری دانسته است. بدین معنی که هر چی انگیزه فرد برای آموختن و تحصیل بیشتر باشد فعالیت و رنج و زحمت بیشتری را برای رسیدن به هدف نهایی متحمل خواهد شد. مثلاً اگر یادگیرنده دارای انگیزه پیشرفت بالایی باشد، به درس به خوبی توجه می‌کند، تکالیف درسی را جدی

¹. Motivation

². Motive

³. Achievement motivation

⁴. Rush

می‌گیرد و علاوه بر آن سعی می‌کند اطلاعاتش بیش از آنچه در کلاس درس به او می‌آموزند، یاد بگیرد. همچنین یادگیرندگانی که انگیزه بالاتری دارند، فعالیت‌های بیشتری را می‌پذیرند، تکالیف درسی بیشتری را انجام می‌دهند و در نتیجه موفقیت بیشتری را کسب می‌کنند(۴).

مطالعات انجام شده در غرب، به طور گسترده‌ای پدیده انگیزش را مورد بررسی قرار داده‌اند. در ایران نیز کم و بیش به این پدیده توجه شده است و با این همه کمتر پژوهشی در حوزه علوم پزشکی به شناخت نقش انگیزش در پیشرفت پرداخته است (۵). صدمات انگیزشی باعث نوعی بدبینی، اضطراب و افسردگی و از طرفی منجر به افت عملکرد تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی می‌شود (۶). از طرفی فرسودگی تحصیلی یکی از عوامل مهم در افت عملکرد تحصیلی دانشجویان به شمار می‌رود(۷).

فرسودگی تحصیلی در دانشجویان به معنی ایجاد احساس خستگی نسبت به انجام تکالیف درسی و مطالعه ، داشتن نگرش بدبینانه نسبت به تحصیل و مطالب درسی و احساس بی‌کفایتی تحصیلی است (۸). در واقع پاسخ و واکنش منفی نسبت به استرس‌های حاد و شدیدی است که در آن اغلب به دلیل خواسته‌های زیاد و خارج از توانی که از افراد می‌شود، احساس خستگی هیجانی و جسمانی در آنها ایجاد می‌کند (۹). فرسودگی تحصیلی بر عملکرد تحصیلی ، تعهد دانشجویان به انجام امور آموزشی دانشکده ، علاقه به ادامه تحصیل و مشارکت علمی پس از فراغت از تحصیل تاثیر می‌گذارد(۱۰). همچنین اشخاصی که دچار فرسودگی تحصیلی هستند معمولاً نشانه‌هایی را مانند بی‌اشتیاقی نسبت به مطالب درسی ، عدم توانایی در ادامه ی حضور همیشگی در کلاس‌های درس، عدم مشارکت در کارهای کلاسی ، عدم وجود حس معنی دار در کارهای کلاسی و احساس ناتوانی در یادگیری مطالب درسی تجربه می‌کنند(۱۱).

پژوهش درباره ی فرسودگی تحصیلی دانشجویان در دانشگاه به دلایل زیر می‌تواند به عنوان یکی از حیطه‌های آینده دار تحقیق در بخش آموزش عالی پدیدار گردد: فرسودگی تحصیلی دانشجویان ممکن است یک عامل کلیدی در فهم دامنه ی گسترده ای از رفتارهای دانشجویان در طول سال های تحصیلی آن‌ها باشد(به عنوان مثال، انتخاب واحد و عملکرد تحصیلی) ، فرسودگی تحصیلی همچنین می‌تواند بر روابط آتی دانشجویان با دانشگاه خود تأثیرگذار باشد (به عنوان مثال، تعهد به دانشکده و مشارکت های بالقوه به عنوان افراد فارغ التحصیل) ، پدیده ی فرسودگی دانشجویان می‌تواند بر قدرت جذب کلّی دانشگاه در رابطه با ثبت نام حال و آینده ی دانشجویان جدید به واسطه پیامدهای بالقوه مؤثر باشد . بنابراین، فرسودگی تحصیلی یک جنبه ی مهم اثربخشی دانشگاهی است که حتی می‌تواند دارای تلویحات متمایز مربوط به خطمشی برای سازمان آموزش عالی باشد